

■ ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਜੇ.

ਕਰਮ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

AMRO, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1965 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 30-ਐਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ

12 ਫਰਵਰੀ 1970 ਈ.

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XXV)- ਸੈਕਸ਼ਨ 5, 11, 12 ਅਤੇ 15— ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਮਾਨ —ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ —ਬੀਵੀ ਦੀ ਲਿਖਿਤ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਮੁੜ-ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ —ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ— ਕੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬੇਅਰਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। "

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਏਆਈ., 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਸਾਦੀ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਤੇ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਮਮੀਏਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਹ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਟੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ-ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਵੈਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। nvlity ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਤੀ - ਪਤਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਤੇ 12 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ indi.de ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 15 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲਿਖਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪਤਨੀ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੯)

ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਐਸ ਗੁਪਤਾ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ 1st i ਗਲਾਰਐਫ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਿਤੀ 30 ਨਵੰਬਰ, 1964 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਪੁੰਸਕ ਸੀ ਅਤੇ ,app'lxation_ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਇਕਾਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਸ.ਐਸ.

ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੇ.ਐਸ. _

ਨਿਰਣਾ.

ਪੀਸੀ ਜੈਨ, ਜੇ.-ਸਬਿਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: -

' : ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਮਰੋ ਨੇ 6 ਦਸੰਬਰ 1963 ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ 12 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਐਕਟ), ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ

ਨਪੁੰਸਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਤਾਕਤਵਰ ਹੈ, ਦੋਸ਼ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਜਿਨਸੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿੱਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਝੂਠੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(2) ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ: -

- (1) ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨਪੁੰਸਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ?
- (2) ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਢੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ?
- (3) ਰਾਹਤ.

(3) ਅੰਕ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂਕਿ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 30 ਨਵੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਲਾਸ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(4) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(5) ਇਹ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਬਹਾਨੇ, ਆਪਣੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 7 ਸਤੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪਤੀ ਨਪੁੰਸਕ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਜੋ ਪ੍ਰੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਪਤਨੀ ਦਾ ਹੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ AW 1 ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਪੁੰਸਕ ਸੀ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਤੀ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ।

(6) ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕੰਗ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਾ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਪੁੰਸਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਡਾ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਥਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਡਾਕਟਰ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮਰੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤਾਕਤਵਰ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਉਸਨੇ 7 ਸਤੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ: ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(7) ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕੰਗ ਨੇ ਆਪਣਾ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਇਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਰੈਸਪੋਂਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਮਾਈ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇਗਾ ਕਿ ਪਤੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ। ਔਰਤ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਹੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(8) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਨਿਰਣੇ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਵਾਂ, ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕਿ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਬੇਅਰਥ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

.ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ <Mr. ਕੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੈਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

“15. ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਦੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, -

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰੋ:

“ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ^{1 ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।}

ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ। ”

(9) ਸਮੁੱਚੀ ਮੈਟ ਟੇਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੇ ਸਾਢੇ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਤੇ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਲਈ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੰਮ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਭੰਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਹ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, • ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਬੰਧਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਕਰਨ

ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪਤੀ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਕੰਗ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੇਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਤੇ 12 ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਨਜ਼ਰੀਆ ਮੈਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਸ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਹੈ।

ਮੋਹਨਮੁਰਾਰੀ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੁਸੁਮਕੁਮਾਰੀ (1), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

'ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਕ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ-ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਪਤਨੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਸਥਿਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਯਥਾ-ਸਥਿਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਪੱਖੀ ਹੁਕਮ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਪਰ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ Vio ਲੇਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਸੀ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਬੇਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਜਾਂ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਅਪੀਲ ਲਾਂਟ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਐਪ ਪੀਲ ਲਾਇਸ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ।

- i(To) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(11) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

,<K.sf

(1) ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਮਪੀ 194.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ